

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane. Ziarul apare Marțea, Joi și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrierile nefranțuze se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoaală

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Însemnări

Eminescu

Treizeci de ani se împlinesc în 15 Iunie 1919 dela moartea celui mai mare poet ce l-a avut literatura românească.

Atât de viu în mijlocul nostru nu l-am simțit niciodată, ca tocmai acum, când farmecul cuvintelor „Dela Nistru pân' la Tisă-râdnău” deslanțau în mil și milioane de pepturi.

Biruința a sosit, așa cum o dorise el. Căci «iubirea de moșie e un zid», care nu s'a înfiorat de nici un fel de faimă d'a Balazililor moderni.

Valoarea operii sale a crescut mai ales după moartea marelui lui.

Căți scrierilor și-au legănat și își leagă frazele în armonia aceea a versurilor de bronz, care au dus vestea bună a numelui de român departe peste hotarele țării!

Măstrele lui cărți tot le mai citim. Cuvintele lor zgudue, aprind la o simplă citire.

Nu e nevoie să fie rostite de un mare orator, ca să le străbată vraja lor.

Valoarea internă a versurilor și prozei lui Eminescu este prea covârșitoare, ca să mai aibă trebuința d'a fi însoțite de tunetul vocii, de privirile fulgeratoare din ochii actorului sau oratorului celebru, de pumnii strâși, de bateri din picior și alte mișcări ce produc izbucnirea sentimentelor în inimile ascultătorilor.

Poetul filozof a fost și rămâne mare, pentru toate veacurile.

Astăzi mai ales trebuie să ne gândim la dânsul, când știm cu toții că el toldeana, în sbucimata lui viață, s'a pătruns de durerile poporului său.

A iubit trecutul, ca nădăjduirea în viitor.

Premii academice n'a încasat, decorații n'a obținut, și nici alte distincții convenționale n'a primit. A trăit, din contra, mult timp ignorat, batjocorit. Lumea a început să-l cunoască abea când a trecut pragul casei de nebuni. Răspalai, recunoștința posterității, i-a sosit, când corpul trudit coborâse acolo, unde stăpânește «eterna pace».

Nu în zădar spusese cu atâtă amărăciune:

«Poți zidi o lume n'treagă, poți s'o sfarâmi: orce-ai spune, peste toate o lopată de țărână se depune».

Tinerimea, care aproape singură l-a petrecut în calea spre mormânt, nu va da uitării nici astăzi pe supra-omul, sub a cărui înrăurire nemijlocită a crescut. (x)

Unirea neamurilor

Sărbătorile Rusaliilor au întrunit neamurile în o mare adunare. Serbarea limbilor din sfânta scriptură a fost bun prilej ca și neamurile pământului să prăznuască laolaltă, mărind pe Domnul.

Odinioară la turnul Vavilonului s'au despărțit limbile și s'au împrăștiat, căci nu se înțelegeau. Stăpâna duhul discordiei și dorința de a domni unii peste alții. Și limbile s'au amestecat și oamenii s'au despărțit.

Odinioară, când s'au pogorât limbile amestecat, despărțit-au neamurile Cel prea înalt; astăzi, când s'au împrăștiat limbile de foc, pe toți i-au chemat într-o unire.

Azi domnește duhul înțelepciunii, al înțelegerii, al dragostei frățești și al temerei de Dumnezeu.

Sub această înrăurire a duhului dumnezeesc s'au ridicat la suprafață în om umanitatea, dreptatea, frățietatea, egalitatea, și omul s'a validat, ca ființa cea mai perfectă a lui Dumnezeu.

În sărbătorile acestea am avut fericea să vedem și noi românii în noul nostru stat, în România Mare, validat principiul evangelic, principiul cântat cu atâtă dragoste în biserica creștină: unirea tuturor.

Și s'au unit cei de un neam, și s'au unit cei de o lege.

Precum cântă în biserică: au alergat fiii unui neam dela apus, și dela mează noapte, și dela mare, și dela răsărit, au alergat la un loc spre a se declara în fața lumii ca frați, ca fiii unui popor, ca cetățeni liberi în stat liber.

Așa s'au manifestat germanii din România Mare.

Șvabii din Bănat, germanii din Bucovina, cei din regatul vechi România, cei din Basarabia, cei din Dobrogea, cei din părțile ostice ca odinioară Apostolii dela margini s'au adunat aici în Sibiu, la acești Getsimani moderni, au venit la frații de un sânge, la sașii din Ardeal, spre a declara în fața lumii, că sânt fiii aceluiași popor, că sânt cetățeni liberi ai unui stat liber cu mare viitor.

Sub farmecul principiilor liberale cu care s'a întemeiat la Alba-Iulia noul stat, România Mare, sub farmecul principiilor largi ale libertății popoarelor, ca fiecare popor în limba s'a să se cultive și să se guverneze prin oameni din neamul său, s'au adunat toți germanii din România Mare, spre a serba eliberarea lor, și libertatea de a se declara un popor de același neam și de aceeași lege.

Și germanii din toate colțurile României Mari s'au adunat la Rosalii aici în Sibiu, ca națiune liberă.

Și ei s'au întrunit în pompoasă biserică evangelică din Sibiu, care este simbol viu despre hărnicia părinților lor, cari precum ei au accentuat și la ocasiunea aceasta, au fost oameni muncitor, au știut lucra, și folosi împrejurările favorabile, și au știut aduna și cruța.

În biserica aceasta, monument nepetitor al hărniciei lor, au adus rugăciune de mulțămintă lui Dumnezeu pentru că li-a hărăzit zilele libertății de azi, au adus rugăciuni de laudă, de mărire puternicului Dumnezeu pentru darurile vărsate asupra lor în tot trecutul îndepărtat, și au adus rugăciune de cerere pentru viitor, cerând scutul lui asupra poporului german de aici și de pretutindena.

Rășbolul înfricoșat care a scos la iveală partea animalică din firea oamenilor: ura și răsbunarea cu mijloacele cele mai cumplite, acest rășbol care a inventat arme de nimicire pe pământ, sub pământ, pe apă și sub apă, prin aer și prin văzduh, a adus în lume convingerea, că omenimea nu mai poate trăi cu doctrina de până acum.

A fost îngrozitor principiul: «Macht geht vor Recht», forța primează dreptul, cu care a pășit la anul 1870 cancelarul de fer al Germaniei, Bismarck, și în virtutea aceluiași principiu au declarat germanii nu odată: «Noi nu ne temem de nime în lume, noi ne temem numai de Dumnezeu».

Și prorocia li s'a împlinit: Dumnezeu i-a pedepsit.

S'au surpat împărățiile puternice, și cu ele s'a prăbușit împotismul.

S'a dărâmat tronul țarilor puternici, s'au surpat temeliele tronului dinastilor Hohenzollern, Habsburg, s'a frânt trufia nemărginită a ungarilor cu Dumnezeu specific național al lor. În locul tiraniei a pășit libertatea.

Acasta au accentuat-o și germanii osticii din România Mare întruniți aici în Sibiu.

Ceea ce nu li s'a permis în trecut, când Germania domnea lumea și ungiuri domneau cu putere netărmurită în țara noastră, acea li s'a permis aici în statul nou românesc, în România Mare.

Chemat la viața nouă, la adevărata libertate, poporul german din România Mare prin aleșii săi s'a manifestat liber pentru prima dată ca popor cu aceleași năzuințe și aceleași aspirațiuni.

Au fost cele dintâi sărbători de Rusalii, cele dintâi sărbători de bucurie vă-

zându-se toți laolaltă, spre a-și croi ei în unire soartea pentru viitor.

Salutăm cu bucurie poporul liber german din România nouă.

Avem și noi românii o însușire bună: Dacă ținem minte și cele bune, și cele rele, — însă ușor și iertăm.

Aruncăm valul uitării asupra trecutului, și cu iubire îmbrățișăm pe toți, cari uniți cu noi voiesc să lucreze pentru consolidarea noului nostru stat: România întregită.

Eminescu și Creangă

— De II. Chendi —

Au trăit împreună și de ani în cea mai desăvârșită prietenie. Biografia lor, și Îndosebi G. Panu, în «Aminirile» sale despre «Junimea», știe să poveștească multe amănunte despre legătura dintre dășii, provenită dintr'o perfectă înrudire sufletească.

S'au cunoscut probabil între ani 1874 și 1876... și în curând după ce se cunosc, Eminescu introduce pe Creangă în cercul «Junimii» și prin aceasta și în literatură...

«Legătura se stabilă astfel — zice G. Panu — în călătoria pe care o făcuseră împreună pe Eminescu fără Creangă, și pe Creangă fără Eminescu, amândoi veneau la «Junimea» și amândoi țeseau.

«Ce făceau și unde se duceau?»

«Plecău amândoi și se infundau la vre-un crămar din părțile exterioare ale Iașului. Acolo nu se puneau pe băut cum se pretindea, sau cum se crede, — căci mulți cred că aceasta ar fi ruinat sănătatea și a lui Eminescu, și a lui Creangă, — nu, ei se puneau să trăiască viața care le plăcea lor, viața simplă și primitivă. Era o plăcere între ei să se așeze într'o odă din fundul unei crăme, pe laviți de lemn, cu brațele răzemată de o masă murdară. Creangă, istorisind povești din bătrâni și dela țară, Eminescu croind versuri, cum ar trebui să fie poporul român...»

Și prietenia aceasta a durat până la sfârșitul vieții lor. «În dosul casei sale moș Creangă avea un cerdac lat, acoperit de stresină. Acolo — spunea el — ședea Eminescu zile întregi, tălănit pe o saltea, cu ochii pironiți pe dealul Ciricului; acolo a scris el Doina».

Care erau motivele psihologice ale acestei legături?

Judecând pe Eminescu prinisma unilaterală a pesimismului, prietenia dintre cei doi scriitori s'ar pare paradoxală. Lumea era obișnuită să știe, că Eminescu cel înzestrat cu o cultură apuseană considerabilă, admiratorul Nirvanei, victima mediului social și mai nu știu ce... n'are ce căuta în tovrășia optimismului, veselului și seninului Creangă.

Excesul de teorii, lipsa de date biografice și de cunoaștere a materialului literar făcuse multimea să considere în cei doi mari scriitori români două firi eterogene, cu idealuri și direcțiuni estetice opuse.

Adevărul însă este tocmai contrarul. Firile acestea se dovedesc din ce în ce mai omogene, mai ales în obârșia lor. Un șir de trăsături comune din lumea lor de cugetare îi unește.

Din schițele biografice rezultă mai întâi, că amândoi păstrasera o bună parte din firea primitivă a țăranului moldovean.

Naționalismul acesta local, atât de caracteristic pentru mulți scriitori moldoveni, se manifestă între altele și în gelozia pentru limba locală, — o gelozie cu atât mai întemeiată, cu cât limba scriitorilor moldoveni contemporani este de o bogăție superioară, — și amândoi se servesc până și de forme și cuvinte absolut dialectale, pe care reușesc a le populariza.

Amândoi aveau o orientare deplină în literatura populară.

Eminescu, ce-i drept, citise și culesese mai multă și anume din toate regiunile locuite de români, căci idealul său avea orizonturi mai largi. În tot ce-a cules însă Eminescu vedea mai mult elemente de studiu și de inspirație poetică, un prilej de a pune în practică principiul atât de clar conceput în mintea sa, că orice poet trebuie să se încălzească la vatra strămoșească a literaturii populare.

Creangă însă nu aduna anume material de studiu, ci îl prelucra deaptrud, fie din auzite, fie din memoria sa, fără a trece multă marginele strictei povestiri populare, dar dându-i cu toată aesta nota sa personală, poleiala frazei și umorul...

Ceea ce îi lega mai strâns era fără îndoială o înțelegere desăvârșită asupra condițiilor de viață și cultură națională.

Nu naționalismul de bălci și de stradă, de care e capabil orice aventurier politic, ci cultivarea ideilor fundamentale de conservare etnică, a tradițiilor moștenite, și tot ce constituie caracterul puritan de rasă, — iată ce-i preocupă în acele lungi întâlniri, de care ne povestesc biografia...

Amândoi erau înflăcărați adversari ai straturilor de străini, care amenință cu falșificare completă spiritul național în toate, și amândoi combatteau cosmopolitismul...

Toate aceste laolaltă: păstrarea părții mai bune din firea de țăran; dragostea de patrie; poporanismul în limbă și literatură; adorația trecutului; cultură națională pe toată linia; exclusivism față de străini și șovinism național intransigent, — toate aceste sânt legăturile sufletești dintre Creangă și Eminescu, legături care ar trebui să unească pe toți scriitorii români de valoare.

Citind ziare

— Femele noastre. — Soldatul român. —

Scrie Viitorul:

Dacă femeile din Ardeal ar fi contribuit să cumpere un lucru de preț, de mare preț care să-l ofere Reginei noastre, ar fi fost un gest frumos, dar fără multă originalitate. Ele au făcut însă ceva mai interesant și mai duos; ceva mai puțin banal și mai românesc:

Au dăruit Reginei, care intrupează toată gingășia de femei, cu bunătatea de sfântă, lucruri mici, lucruri fără multă valoare comercială, dar de neprețuită valoare ca semnificație morală: și anume lucruri lucrate de mâna lor. I-au dăruit batiște, și fețe de masă, ori linguri, toate însă lucrate de ele, în acel stil românesc atât de deosebit, și atât de artistic.

Obosite de greaua muncă a zilei, bunele ardelence, au culcat de vreme pe copii, au smuls din somnul lor, ce-l plătesc atât de scump, și în lumina slabă a lămpii au lucrat de zor, pentru a da gata darul ce trebuia să închege într'un ștergar și într'o maramă, un suflet, o lăcrimă, o scumpă amintire a unei inimi de femeie.

Și pentru cine vrea să înțeleagă acele mici lucruri, care dau sclipăla vieții, și

FOIȘOARA

Catechismul bunei creșteri

— Pentru mamele noastre —

(Urmare)

Pe la sfârșitul lui Mai mama a zis cătră Mărioara:

— Se apropie seara, când o să am mai mult de lucru, ca altă dată, ar fi bine, dacă ai putea înfrâca pe Nicușor. Dar nu se poate, e prea tinerel. Încă nu l-au eșit șirul al doilea de dinți. De altfel în lunile calde de vară — nu este ușor să se înfrăce copiii, pentrucă de căldură uscat se strică mâncările și-apoi capătă seurgere, sau boală de intestine(mașe). Ai grijă, fetița mea, ca laptele lui Nicușor să-l fierbeți în vasa cură, opărit și totdeauna să-l dăm proaspăt. Când va fi de un an, o să-l înfrăcăm.

Din toate acestea Mărioara a înțeles, că pe Nicușor încă nu-l înfrăc. S'a bucurat, fiindcă o dorea înlma, când se gândea căl aveă să plângă copilășul.

2. Cum trebuie înfrăcat copilășul?

Am ajuns la sfârșitul lunei lui Octomvrie, când Nicușor era de 11 luni, puteă să se miște și să stea «chopra mare». Când găngănea «mama», în gurii îi scilpeau dințișorii albi ca sideliu.

— Acum îl înfrăcăm, — a zis mama hotărâtă cătră Mărioara.

— Încă nu, mamic, încă nu, — se rugă fetița.

Celor doi frățiori — Ionici și Sandu — de când copilășul începuse să umble, le era drag peste măsură. Și ei au pus o vorbă bună: Mai lasă-l mamic, nu-l înfrăc!

Mama însă nu s'a înduplecat.

— Nu este bine, dacă micuțul suge mai mult de un an. Copiul care suge mult, devine palid, lipsit de vigoare. Lasă-l să se întărească.

— Vai, dar eum are să plângă! — ziceau cei doi frățiori.

În zadar, înfrăcarea s'a început. Și până acum în loc de cinci ori, micuțul a supt numai de patru ori. Acum însă în decurs de o săptămână numai de trei ori; a patra oară a primit gric fierț în lapte. În săptămâna următoare a supt numai de două ori la săptămână. Din asta

însă copilul a început să plângă să se vadea fără să se liniștească nici decum. Au chemat medicul; i-a prescrib medicină și a ordonat ca copilul să fie lăptat iară regulat, până se va vindeca. Medicul a lăudat pe mama lui Nicușor.

— Fiecare mamă înțeleaptă așa face, își înfrăca copilul cu grijă, treptat. Dacă în decursul înfrăcării se ivese ceva, se poate întoarce iară la lăptarea regulată.

Peste câteva zile Nicușor a fost sănătos ca mărul. Mama iar a început să-l înfrăce treptat. În decurs de trei săptămâni a supt micuțul în fiecare săptămână odată mai puțin. Astfel stomacul lui s'a obișnuit cu alimentele. În săptămâna a patra lăptarea a rămas. Noaptea, bietul Nicușor, a plâns, dar în fine nezărnind pe mama, care durmea în odala vecină, a tăcut. A doua zi s'a împăcat, sârcațul, cu gândul, că trebuie să se despartă de sânul dulce al mamei.

3. Boalele copilășului

Trebuie să avem grijă, dacă se umflă țâțele copilășului, ca nici cămășuța să nu-l supere. Dacă-i apășăm țâțele sau i-le stoarcem — cum face multe femei nepricepute — să naște puroi

acele gesturi ce pun pe trecătoarele obiecte raza unui gând și podoaba unei simțiri, darul ardelencelor dovedește o delicată dară de simțire, și un gust delicat, ce caracterizează încă odă firea românească.

DI AL. BRĂTESCU-VOINEȘTI, unul dintre directorii *Daciei*, spune:

Mi-aduc aminte de o scenă din campania din 1913.

După vreo opt zile de pregătire, în care ofițerii prin toate mijloacele prevăzute în reglemente, se siliseră să inflăcăreze trupa, am trecut Dunărea. Teama reciprocă de bațjocură, dacă nu s'ar arăta destul de dărji, aducea pe buzele fiecăruia amenințări fioroase, la adresa dușmanului.

Ascultându-le îmi ziceam: Ce fiară stă ascunsă în om!..

A treia zi am văzut cei dinții soldaților bulgari, un grup de 70—80 de pionieri. Când au sosit, soldații noștri tocmai mâncau. Au făcut roată împrejurul și aceiași oameni cari ziceau că-i vor sfâșia cu dinții, acum, cu gravitate, fără o zeflemea, fără un cuvânt de bațjocură, își rupeau bucată de pâine în două, ca s'o împartă cu dușmanii.

M'am simțit în acele clipe înecat de-o dulce și înălțătoare emoție, — și pentru întâia oară m'am simțit mândru că fac parte din neamul românesc, — căci de o mare nobletă neamul făcut din oameni, al căror suflet poate să spargă cu ușurință carcera de oțel a egoismului, spre a se ridica la înălțimea unde se înfrățeste și se contopește cu sufletul întregii umanități..

O conferență „intimă“ a tractului Săliște

Deși după vederile noastre Consiliul Dirigent Român, în grelele împrejurări de azi, a arătat specială bunăvoință și solicitivitate părintească față cu preoțimea română, — la insistența, ce ni se face, publicăm articolul ce urmează:

Amăsura cerinței Consistoriale, dată prin Circulara Nr. 2761/919 Bis. desigur că s'a ținut și în celelalte protopresbiterale. Părintele administrator al oficiului protopresbiterale, Dr. Dumitru Borcea, prin însoțirea unui mănunchiu luminat de cuvinte, pune în discuție cuprinsul Circularei

amintite. Se constată, că afară de un neînsemnat indiferentism și mici desinteresări, în sâmul credincioșilor tractului Săliște nu s'au ivit curente dușmanoasă instituțiilor bisericești școlare, nici împotriva vieții noului stat porniri bolșeviste.

Cu toate acestea, preoțimea, recunoscânduși chemarea și datoria unor stăruinți de muncă îndoiată și încâlcită, ce o cere în prezent și viitor organizarea noului stat român, decide cu însuflețire reneșterea pe care o întreaga răvna și zelul a activității religioase-culturale prin cercurile religioase preoțești, după un program corespunzător vremii și împrejurărilor fiecărei parohii.

Față de cuprinsul Circularei Nr. 1909 Bis. a. c. decid deasemeni a contribui cu părțile lor de muncă la dezvoltarea literaturii religioase prin biblioteca de propagandă creștinească proiectată de Preaven. Consistor Arhidiecezan. În temeiul motivelor: că terminul fixat a fost prea scurt și a concăzut într-o vreme când preutul era mai mult ocupat, la care îngreunare a mai contibuit și stările nelămurite ale vieții de tranziție prin fel de fel de neînțeleșuri și așteptări... — cu greutățile recunoscute ale oricăruia început, fie el în sine oricât de măreț — fiind vorba de lucrări literare binerăușite și de model, preoțimea roagă pe Preaven. Consistor a prelungi termenul până la 1 Septembrie st. n. a. c.

În ce privește statorirea unui salariu preoțesc, corespunzător vremii de nemai-pomenită scumpete, nelămurându-se nici până în prezent desconsiderarea, înjosirea și umilirea ungurească prin «Congrua» ajunsă de tot bagatelă și prin fărâmițarea de ajutoare ce se aruncă din când... în când... «az olap noknak is», preoțimea regretă nespuse de mult, că această desconsiderare devenită și mai amară a ajuns față de preoțime și numai față de ea s'o practice și stăpânirea română. Și fiindcă nu s'a putut crede nici închipui vrednă ca conductorii unui și aceluiași neam, în așa mod să-și cinstească însăș preoțimea sa, care de-atâteori când numai a putut birui i-a trimis în camera ungară, iar — astăzi tot numai mai mult cu sprijinul ei i-a pus în fruntea stăpânirii românești — care mai mult a suferit și a luptat pentru biruința națională...

Preoțimea tractului Săliște adănc mândrit de atâta desconsiderare și nepăsare după o discuție de tot deamănă, bărbătească și hotărâtă, decide într'un «*Memoriu*» a cuprinde toate nedreptățile trecutului și-ale prezentului și a-l trimite într'un exemplar conducerii bisericești, într'al doilea Consiliului Dirigent Român, cu rugarea, de a face dreptate, de a da celor ce și-au dobandit-o mai mult ca oricare alții, — respectul și cinstea cuvenită!

Înainte de congres, toată nădejdea preoțimeii era în hotărârile lui. Au trecut trei luni aproape și ne găsim tot în același loc, în aceeași stare.

Ne dăm seamă, că salarizarea preoțimeii e mai greoaie ca a altor funcționari.

Dar în vederea împrejurărilor de viață, nespuse de grele într'ale trailului, în vederea asupriților și suferințelor de veacuri, în cari mai mult a pățimii preoțimea română, în fel provizor sau anticipativ se putea face și pentru dansa o rânduală. — se putea înlătura ocară și bațjocura ungurească. Se putea da batăr un răspuns la datele familiare pentru ajutoarele restante ale anului 1918, cerute cu luni înainte de Consiliul Dirigent Român. I se putea da și preoțimeii o satisfacție... Pe când însă toate tagmele și branșele își au găsit pe sprijinitorii și apărătorii intereselor lor... pentru preoțimea satelor noastre cel puțin publice, atât din cler cât din mireni, nici un bărbat de greutate nu a găsit nici un cuvânt pentru dansa — de sigur că-l vor găsi la alegerile de deputați ce vor urma în curând! Durează aceasta morală a preoțimeii, cu toată fabulositatea scumpetei e mai dureroasă și mai mare ca cea materială!

«Nu odată m'am plâns că preoțimea noastră să desinteresează de soartea ei, se lasă la vânt întâmplării!..»

Dacă s'oant câmpăria preoți în fiecare județ, care se interesează de lucrările ce-și priveșc, ceilalți se desinteresează spune un confrate în numărul mai nou al «Gazetei Preoților dela București, adăogând: «Doi-trei cu greu vor putea scoate carul din fâșag, dacă nu vor pune toți umărul ca să împingă...!!!

Preoții tractului Săliște.

și copilașul suferă dureri mari. Cu pază bună umflăturile în câteva zile dispar.

Ochii micuțului de multoieri se'nroșesc, lacrămiează, — trebuie arătat îndată doctorului. Mușii copilașii și-au pierdut vederea din cauza pierzirilor nelătelegătorii, cari n'au leuit în vreme boala de ochi. Asemenea s'au născut la lucru de giumă dacă li e curg copilașului urechile, căci și boala aceasta nelătegrăjită din bună vreme are urmări grave: copilașului li slăbește auzul, ba poate rămânea chiar surd.

Dacă copilașul are orice alt defect (greață) din naștere, trebuie arătat medicului, care singur poate sfătui pe mama spre binele micuțului.

Mama și Mariaoa îngrijeau pe Nicușor ca pe ochii din cap, de aceea el era todeauna sănătos și frumos ca o floare.

VI. Anul întâi al lui Nicușor

1. Scaldă

Marioara în fiecare zi li scaldă în apă caldă de 28° R. La vreo-o două săptămâni miutele se svârcolesc în bălăa ce un peșțior. Frișțorii nu se mai puteau sătura privindu-l. Marioara, când li așeză în bălăi, li puneă palma sub spate și avea

grija să nu-i intre apă în gură. Dar după ce-l înfășă, li spală și gurju cu o bucăciă de pânză curată, miușă în apă caldăciă, sau într'o atunghie boricată, băgând de seamă să nu-i atingă cerul gurii. Pentru față și urechi foloseă totdeauna apă curată, căci cea din bălăi, fiin plină de cele mai multoieri de murdărie, nu e bine să spele cu ea fața copilașului. Bălăia trebuie ținută curată; este oprit a spală cărpele copilașului în ea.

După scaldă li svântă cu o pânză moale, uscată apoi li înfășă așa că scutecele sau cămășușa să nu facă erfe, cari supără trupșorul fraged.

Pe lângă toată grija fetiței, odată pielea de pe piciorușe grase s'a opărit. Marioara a presărat colb fin dela farmacie și pata a dispărut.

Lelea Ruxandra câte-odată tot mai dădea pe la Crișan. Într'o zi a nimerit tocmai la scaldă.

— Vai, draga mea, nu este ertat a spală mătreauța de drag cap, căci copilașul nu-i merge bine — se vâleată bătrâna.

Marioara a ascultat povăja bătrânei. Mătreauța pe capul copilașului însă se îngroșă tot

mai tare. Peste câteva zile, când a băgat mama de seamă, a rămas înmărmurită.

— Nu luă de bani buni toate vorbele femeilor ca alde lelea Ruxandra — a zis mama. Mătreauța nu-i altceva decât pielea cojiță, bucăcele de păr, care prin grăsimă capului să cleșec; dacă nu o curățim împrăștie miros greu și mai târziu causează răni.

Dimineața, mama, înainte de-a plecă de-acasă, a uns capul copilașului cu oleu fin, seara l-a sălupit bine și l-a spălat.

— De aici înainte când li scaldi, să-și speli bine, draga mea, și capul, — a zis mama către Marioara.

2. Călăa copilașului

Multe mame își arată dragostea ce o au pentru copilaș, purtându-l cu călăa (scuția) în-podobită cu tot felul de broderii și panglicute. Aceasta e o chelială fără rost. Copilaș, mai ales în casă, e mai sănătos să fie fără călăa, căci cine se deprinde de mic, fără să-și acopere capul, nici eara nu ricește așa ușor, ca cele ce are vepnică cicală până după urechi. Capul lăsat liber e mai revenit și e scutit de bube care supără pe foarte mulți copilași. Călăa simplă, ușu-

Extras din ordoanța Nr. 21 și 25

(Modificată)

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) Acei cari fără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc., vor comunica, colportă, comenta, în orice chip, știri fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de război, stăruința și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de prețori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona, sau trăda, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de război.

Două cuvântări

Ca documente din zilele mari, când părechioa regală răscolită a vizitat înaltă oară Ardealul, dăm mai jos cuvântările totuși în buchetul ofertei de Consiliul Dirigent în sala de la Unieum, în Sibiu, la 31 Mai 1919.

Discursul d-lui Maniu

Experiența din trecut și suferințele de veacuri ne-au învățat că nu este dușman libertatea națională, ci este necesitatea absolută de a avea desăvârșită **uniunea națională**.

Drept consecință a acestei convingeri națiunea română din Ardeal, Bănat și părțile ungurene în adunarea națională, ținută la Alba-Iulia, a decretat pentru vece unirea cu regatul român.

Sântem nespas de recunoșcării vechiului regat și armatei sale victorioase, pentru că prin sacrificii fără seamăn, riscând totul, încă înainte de hotărârea de la Alba-Iulia, a ridicat sabia pentru eliberarea noastră.

Gratițuțiu noastră este fără margini, pe care credem că prin nimic nu o putem mai bine arăta, decât prin cultivarea adevăratei virtuți cetățenești și prin o adâncă înțelegere a menirii istorice a neamului românesc.

Aceste virtuți le găsim în sentimentul dinastic înșorât din o tradiție sănătoasă, din inimă curată și din rațiune, în dreptatea pentru toți și în respectul libertăților tuturor atât personale, cât și naționale, și în respectarea năzuințelor drepte ale tuturor claselor sociale și ale tuturor popoarelor.

rică, Mărioara i-o puneă copilășului în cap, numai când îl scoate în liber.

3. În aer liber

Lui Nicușor îi mergea bine, fiindcă multă vreme petrecă în *aer liber*. E mare lucru dacă dacă micuțul este ținut tot în odsie; devine palid, fără viață. Nu-i de ajuns copilășului odsia cu aer curat proaspăt; are lipsă de razele soarelui dăltătoare de viață, care crește pe mărunți, le scoate transpirații în obrăjguri plini.

Vara deși în săptămâna a doua îl putem scoate pe nou născut în liber. Totuși, mămă, eșna și primăvara dacă umbă vreme bună, în săptămâna 6—8, între orele 1—3 după amiază ne-gești înfașat bine și într'un loc scutit de vânt, dar băut de soare. În timp frigos, cu ploaie și vânt, copilășii trebuie ținți în odsă.

Mărioara de câte-ori îi permitea vremea, ducea afară pe Nicușor. Mai bine zis nu-l ducea, ci îl plimba cu trăsura. Mițelul îmbrăcat bine, cu cei doi ochișori, ca două mărele, privea mirat la lumea din prejur. Earna e mai potrivit să-l purtăm în brațe, căci în trăsura poate răci.

În zile frumoase din luna florilor, rămână

Găsim de altă parte că atunci adăncim menirea neamului românesc, dacă nu ne mulțumim a-l aduce la o înălțare oarecare economică și culturală, pentru că înzând numai la acestea lute am slunge apogeul, ceace ușor ar putea aduce după sine oclăul.

Noi credem că menirea națiunii românești zace în reprezentarea adevăratei culturii și civilizațiunii în Orientul Europei. Ea trebuie să formeze sâmburele și să fie îndrumătoarea unei civilizații decisive și astfel să fim o stâncă nebirată a înaintării omenești, perpetuând în aceste părți ale lumii tradiția falmică a gloriei latine, ai cărei ani îl împodobește și azi glorioasele stindarde ale armatei române.

Am decretat unirea și sântem recunoșcători Măiestății Voastre că prin decretul-lege al acceptat această unire, și dând prin avântul glorioș al armatei M. V. și sancțiunea supremă.

Este o mare satisfacție pentru noi, că din unirea ce am decretat astăzi să prezintă ca o necesitate absolută internațională; pentru că națiunea noastră este singura stâncă și România unită este singura stavilă în acest colț al lumii, contra tendințelor subversive care amenință cu distrugere ordinea socială și tot ce-a produs civilizația omenească.

Sând noi astfel în serviciul omenirii întregi, credem a fi în drept a cere să ni se dele tot pentru a putea împlini această menire și a ne da toată puțința ca stâncă românismului să fie întregă și să nu-l lipsească nici un colț, ci să se înfațuiească România întregă, așa cum s'a hotărât la Alba-Iulia, cum s'a decretat de M. V. și s'a convenit la timpul său în tratatul încheiat cu puteraticii și glorioșii noștri aliați.

Sântem conșinși că integritatea aspirațiunilor noastre naționale este o necesitate absolută pentru a îndepinde menirea moștenită de la înaintașii noștri și impusă de împrejurări.

Fiind știrbită această integritate am fi turburați în liniștea și în raporturile normale atât de mult dorite.

Săluțăm cu nespășă însuflețire pe iubiiții noștri suverani când pentru întâia dată au călcat pe pământul Ardealului, ne gândim cu evlavie la toți eroii saabei și ai condolei, cari au contribuit la realizarea sărbătoarelor de astăzi.

Dintre aceștia ni se desprind în deosebi două figuri nemuritoare: una *Dimitrie Traian* care ne arată căleza prin legiunile sale triumfătoare, și a doua este *Mihai Viteazul* care făcându-și calea prin sânge la Alba-Iulia ni-a arătat unde trebuie să tindă gândirea națională. Era ce-astea adăugăm azi o treia: pe Măiestatea Sa regele *Ferdinand I*, care ca și înaintașii săi a știut să judece sufletul neamului românesc și în înțelepciunea și vitejia sa fără seamăn a știut utiliza și conduce energia și virtuțile neamului acestuia, așa precum a profunzimea suflet românesc în împrejurările de față, și care este adevăratul erou nu numai al saabei, ci și al democrațismului sănătos, dând drepturi tuturor și puțința de desvoltare tuturor claselor so-

Nicușor în liber ore întregi, vara chiar ziua întreagă. Câte odăde grijă de el Mărioara și atunci coșea, croșea; altădată Ionică și Sandu; dar *fără pază nici odată nu l-au lăsat*. Dacă adormia, ridicau coviltorul trăsucii și trăgeau perdeluțele, ca muștele, vespii să nu supere pe frățorul.

Mămă, veselă, zicea de multcoiri:

— Nicol feciorii de crai nu sânt îngrijgii mai bine, decât Nicușor al meu.

4. Lui Nicușor îi crese dinți

Micuțul trăia fără nici o grijă. De nimic n'avea să-i pese în lumea asta. Sugea și mănă cu poftă, era noaptea durmea minunat.

Odstă numai, la etatea de șapte luni, a început să fie neliniștit. În pățitul lui se mișcă — se-nvărtă, se s-vărolecă, plângăre, iar noaptea tresărea prin somn, îi curgeau bale și gingiile îi erau roșii, pummul și-l bădea încontinuu în gurii și tot ce-i pică în mână începea să roadă.

— O să-l crească dinți sufletuțului, — zicea mămă.

Toată neliniștea și boala aceasta n'a ținut mult. Copilul hrănit și îngrijit bine trece ușor peste legile dinților. Nicușor într'adevăr era s'liniștit: în gurii, jos, s'au arătat cei doi dințișori

ciali, făcând totul pentru fericirea poporului românesc.

În calea Măiestăților Voastre nu v'am putut arăta palatele somptuoase și capitalele strălucite ale occidentului european, dar în schimb am pus la treptele tronului întreaga noastră țară curată și năzuințele cele mai cinștite de a servi patriei române unită pentru veșnicie, precum și pe Măiestățile Voastre, suveranii noștri atât de iubiiți.

În aceste sentimente permioșii să ridice paharul pentru o îndelungată glorioasă și fericită domnie a Măiestăților Voastre.

Trăcească Regele, trăcească Regina, trăcească întreaga dinastie!

Discursul d-lui M. Ferekide

Permiteți-mi să vă exprim adăncă bucurie, pe care toți românii o simțim la vederea entuziasmului primii ce vi s'a făcut de populația Transilvaniei.

Măiestatea Voastră aji ferit pentru noi cele mai scumpe sentimente și amintiri din tinerețe.

M. S. Regina a traversat zile grele de durere. Și nu era numai îndolăzarea femeii la patul bolnavului, dar și interesul cel mare al țării când prin energia Sa moră, căcută și sprijine pe soțul Ei în conducerea țării.

Aceste suferințe aveau nevoie de răsplăta, și voi, frați transilvăneni, ați dat exemplu prin energia cu care ați rezistat.

Dorința ce avem de a forma un popor la un loc, prin împreunarea tuturor fraților și tuturor forțelor noastre, nu va întâmpina nici o greutate.

Dacă cineva ar încerca să arunce buriana internaționalismului, nu va reuși.

În acest senz sântem datorii a recunoaște silințele pe care și-le dau și colegii noștri din consiliul dirigenț, până în ziua când prin întrunirea reprezentanților tuturor provinciilor într'un parlament, se va găsi formula apărării tuturor intereselor comune.

Di președinte al Consiliului dirigenț spună, că toate de înțimț la nevoia ca nici una din părțile constituite să nu fie înălțurată din stăpânirea națiunii române.

Există un cuvânt scump pe buzele tuturor, un nume sfânt: *Bănatul*, care deșteaptă îngrjorări. Ași fi dorit să vă pot da asigurări asupra soluției acestei chestii. Nu-mi stă însă în puțință, de oare ce chestiunea nu este încă rezolvită. Am fost informați că în vechiul regat au avut loc mari manifestări pentru Bănat. Aprob aceste manifestațiuni.

Ori care ni-ar fi însă bucuria în aceste mărețe zile, ori cât de limpezi ar fi țelurile democrației spre care ne pornim cu hotărâre, nu trebuie să facem înțimț mai sau mari greutăți înaintea noastră! Sântem încă înconjurați de dușmani. În asemenea condiții numai prin

de disinate, — incisivii (tăietorii) de jos, mijlocii.

— Ce bine-! — ziceau frațorii bătând în palme de bucurie.

— Să trăiască să trăiască! Nicușor are dinți.

Acești 2 dințișori cari și-au făcut loc prin gingie, inimă copil îi au încă la naștere, cauzând mămăi dureri când sug. După o pauză de 1 lună, așadar în luna 8-ia se arată a *doua grupă* de dinți, incisivii mijlocii superiori, apoi incisivii laterali superiori. Spre sfârșitul anului prim copilul hrănit bine are *6 dinți incisivii*. După vre-o 2 luni apar jos 2 incisivii laterali inferiori, cari în curând sânt urmași de a treia grupă: micii molar inferiori și de primii mici molar superiori (15—16 luni).

După a treia grupă urmează o pauză de vre-o 3 luni (15—18 luni) când se arată cel 4 canini (dinții ochiului) 2 jos și 2 sus, a căror ivire ține de la luna a 18—24. Cătră sfârșitul anului al doilea copilul are 10 dinți de lapte, lângă cari, ca dențișii primii să fie complet mai ies 4 molarii mici. Această *ultima grupă* de dinți se arată în luna 30—36; așadar dențișii se'ncheie în anul al 3-lea.

Nicușor a trecut ușor și peste asta, e drept!

Știrile zilei

Diplomă de doctor. Din București primim: M. S. Regina Maria a primit în audiență, delegația facultății de teologie care i-a oferit *diplomă de doctor honoris causa*, pentru dragostea de patrie și înaltele sale însușiri științifice și umanitare. Aceasta este prima diplomă pe care o decerne facultatea de teologie dela Intemeierea ei.

Daruri regala. M. S. Regele a binevoit a dona pentru sarcini următoarelor sume: Orașului Sibiu lei 10.000, Carmei Mari lei 3.000, Făgăraș lei 3.000, Bistrița lei 5.000, Alba-Iulia lei 5.000, Blaj lei 3.000, Turda lei 3.000, Cluj lei 10.000, Oradea Mare lei 10.000. În total suma de 52.000 lei. (B. P.)

† **Dr. Ion Răduca.** Dl Colonel Adiantu Florescu, atașat Militar al României la Roma, a trimis Consiliului dirigent vestea tristă despre moartea întâmplată la 4 Mai c. în Italia a medicului locotenent *Dr. Ioan Răduca* din Transilvania. Acest distins ofițer, zec raportul atașatului nostru militar, a murit de tifus exantematic. A contractat această teribilă boală îngrijind de leșinoșii români cu un devotament mai pe sus de orice laudă.

Adunarea societății femeilor ortodoxe. Din București se anunță: Adunarea societății femeilor ortodoxe române s'a ținut Duminică și Luni în 8 și 9 l. c. După serviciul divin, oficiat la mitropolie, asistența s'a întrunit în palatul mitropolitului. Au sosit numeroase delegații din provincie, din Bucovina, Ardeal și Basarabia. Ardealul este reprezentat prin dneii Catina Bărsăneanu, Victoria Teban, Eugenia Tordășanu, Ana Vlad, A. Pop Leubeu și altele.

Cuvântări au rostit: Mitropolitul Moldovei Episcopul Romanului, prezidenta dna Alexandrina Cantacuzino, dna Olga Sturza, protopopul Lupas, dna Tordășanu, dna Dr. Aspasia Luța din Bucovina ș. a.

Mitropolitul Moldovei a propus ridicarea unei biserică la Mărășești, prin subscripție publică. S'a făcut dar de seamă despre ajutoarele acordate de societate.

Din Bănat. Sârbiu dovedesc zilnic, că nu pot suferi nimic în Bănat ce nu este sârbesc. Românii bănățeni. În deosebii sânt prigoșii cu o turbare unică în felul ei. Sâtenilor li se iau cu forța alimentele, trăsurile, caii și tot pe ce pun mâna. Pe tineri și bărbai li înrolează cu sila. Intelectuali sânt areștați și transportați nu se știe încotro. Eată «stăpânire» sârbească!

Nu le trebas. Guvernul unguresc dela Seghedin oferește nu de mult mostenitorului Alexandru al Sârbiei să primească și coroana *Ungharia*. Dela Belgrad se vestește acum că Sârbia refuză cererea celor dela Seghedin.

Mare concert. În sala dela Unicum în Sibiu se țin astăzi, *Sâmbătă, marele concert dat de dna Rita Măreș și dnii Ștefan Marcus și Iosel Crispian, cântăreți de operă. Programul aoleasă conține bufeți clasice și naționale. Inceputul la ora 8 seara preciz.*

Liberali. Ziarere bucureștene de Luni scrieri au fost puși în libertate dnii C. Stiers, D. S. Nenițiu, Lupu C. Kostaki, Simionescu-Râmnicăneanu, V. Arion, D. D. Pătrășcanu și ceilalți implicați în încercarea de complot contra Coroanei. Punerea în libertate s'a făcut pe motivul că detențiunea numitorilor domni nu mai este necesară cercetărilor instrucției.

Pedeapsă meritată. Pretorul Comandamentului Trupelor din Transilvania, în sedința de la 5 Iunie a. c., a condamnat pe indivizii mai jos notați pentru diferite abateri, după cum urmează:

1. Iulius Leiber, din București, doșul luni închisoare pentru falș. 2. Toth Iosel, din Băldăva, șase luni închisoare, pentru că a trecut linia de demarcație fără acte și port de uniforme străine. — 3. Copoio Béla, din Mișcolț, șase luni închisoare, pentru că a trecut linia de de-

marcație fără acte și port de uniforme străine. — 4. Augustin Ciubș, din Cluj, trei luni închisoare, pentru că a purtat în mod ilegal uniforma de ofițer.

Pedeapsă meritată. Curtea Martială a Diviziei I-a Vânători, în sedințele de la 25 și 26 Mai a. c., a condamnat pe indivizii mai jos notați, pentru diferite abateri, după cum urmează:

Welner Iosel, din Brașov, un închisoare și Exert Alfred, din Brașov, șase luni închisoare, pentru că au înlesnit evadarea unor prizonieri germani din Lagăr. — Székely András, din Feștiș, trei luni închisoare pentru falș în acte și excocherii. — Ionescu Gheorghe, din Sorocaș, șase luni închisoare și 1700 lei amendă pentru port de uniformă ilegală și excocher. — Roboz Adolfine, din Cristurul-Săseș, șase luni închisoare pentru că a refuzat convorbirile telefonice cu Armată. — Ion Domohidi, din Mărășești, 3000 lei amendă, și Balint Gyórfis, din Hunedoara, 1000 lei amendă, ambii pentru contravenție la Ord. Nr. 3. a C. Tr. Tr.

Bumbac pentru industria de casă a țăranilor se poate comanda prin federația «Infrățirea» din Sibiu (Șir. Bruckental Nr. 17) Domnii preoți și învățători, eventual alți intelectuali ai satelor, sânt rugați să binevoiască a face conșpecte despre ceice voiesc să comandez bumbac, însemnând precis, cât și ce fel de bumbac doresc (nrul. bumbacului, bumbac răsușit ori nerăsușit, câștior ori nenăibit, colarot ori nu). Aceste conșpecte să fie trimise fără întârziere (eventual prin curier) «Infrățirii». Prețul se va putea ști hotărând numai când se va vedea cât de mare va fi comanda. Cu cât va fi mai mare, cu atât se vor obține prețuri mai favorabile.

Intregiri. Ni se scrie din Oena Sibului: Despre participarea *oenerilor* la cortegiul etnografic din 31 Mai în Sibiu cu ocaziunea vizitei părechi regale române, eată câteva date:

În cortegiul dela Oena au luat parte peste 1200 persoane, în frunte cu steagul orașului steagurile naționale, apoi preoții, primarul orașului și alți intelectuali.

S'au format următoarele grupe:

1. *Călășierii.* Sub conducerea lui Simeon Munteanu.

2. *Carul cu flori.* În formă de coroană română, cu fetițe în ei. Aranjat de avocatul Dr. Ioan Dordăne.

3. *Nunta țăranescă,* cu 3 cară țese frăscare de câte 6 boi. Aranjat de preotul Patrieicu Curesc.

4. *Ședătoarea* în car cu construcție de coperiș, tras de 6 boi. Aranjat de preotul Alexandru Vidriginescu.

5. *Carul cu rășoi și fătături* în construcție, cu coperiș artistic. Coștructor și aranjator Săvu Avram, învățator pensionat.

6. *Sererșii (ciaca).*

7. *Bășii (minerii).* Aranjat de Augustin Henteș, controlor de băi.

8. *Nevestele și femeile învălțate.* — În portul sărbătoreț original. Au participat la acest grup toate doamnele române în port național local.

9. *Grupul poporului.* În portul de toate zilele.

Cadon: un buchet de flori, predat direct Reginei din partea fetițelor.

Oenerii au dat și cu această ocaziune dovadă înveredată de cald naționalism, la dogoreala căruia se topește orice curent destructiv.

La dorința părechi regale, călășierii au fost reținuți spre a executa jocuri.

Organizatorul cortegiului general, dl Dr. O Măcelar, — după ce a trecut în revistă întreg convoiul comunitelor participante, — a declarat, că unul din cele mai impozante atât ca număr, cât și ca variație, a fost al oenerilor. *G. B.*

Pe un mormânt. Primim: În 6 l. c. s'a aflat p'un mormânt în cimitierul luteran veci din loc o fetiță în fașe, în etate cam de trei săptămâni, și a fost dată asilului de copii din Iași. La fetiță era un bilet neabscuris, care spune că această copilă e boțezată *Marioara Popescu*, și că e de religie ortodoxă.

S'a constatat că în 6 l. c. a fost o femeie cam de 20 ani, în costum național din regulat

vechi, la asilul de copii și a cerut primirea fetiței în Asil. Cererea a fost refuzată.

Publicul e rugat a înconștința poliția, în caz dacă ar afla date referitoare la părinții copilei. — *Poliția de stat Sibiu.*

Pedeapsă meritată. Pretorul Diviziei I-a Vânători, în sedința de la 19 Mai a. c., a condamnat pe indivizii mai jos notați:

Răț Ștefan, Fazakas Iștván din Taratoasa, Bacaloes Iștván din Agristei, la câte o luni închisoare, pentru contravenție la Ordonanța Nr. 25 al. 6 a C. Tr. Tr.

Contribuiri la Fondul jertfelor liniei de demarcație. Din trecut K 20/92237

Col. primăriei Răpor 600.—

" " Sânghegiului român " 1130.—

" " dnii Dr. D. Borcia, Săliște " 272.—

" " I. Popa " " 750.—

" " T. Pomuț " " 80.—

" " comunitelor din plasa Sebeșului săsesc " " 4317,18

Familia Fulea, Ploștiș " " 110.—

Col. tribun. Alba Iulia " " 705.—

" " jud. de ocna Oena " " 215.—

" " " " " " " " 548.—

" " dnii P. Constantin, Daneș " " 168.—

" " Inst. «Minerva» P. Mărușul " " 164.—

" " primăriei Ruscior " " 146,60

" " " " " " " " 233.—

" " Reun. fem. rom. Gurărăului " " 1200.—

" " câștior ori nenăibit, " " 3259.—

" " Oraștie " " 1130.—

" " Reun. fem. rom. din Turda " " 1155.—

" " dnii M. Vodă, Armenișul " " 779.—

" " Leana Iustian " " 761,40

" " femeilor române, Ruși " " 174.—

" " din Căcova, jud. Sibiu " " 307.—

" " curții de ape, Cluj " " 499.—

" " din Măreș, j. Brașov " " 358.—

" " din Poplaca, j. Sibiu " " 374.—

" " Reun. fem. rom. Hunedoara " " 1953.—

" " dnei M. St. Costei, Porcești " " 329,16

" " dnei S. Clutora, " " 156,20

Total K 229.800,51

Enea Hocman, casier.

Concurs. Pentru ocuparea postului de profesor la universitatea din Cluj se publică prin această concurs de 15 zile. Doritorii de ocupa această funcție își vor înainta petițiile la resortul cultelor și instrucției publice. (B. P.)

Școala Noastră. A apărut *Școala Noastră* (1850—1916) «Zona Culturală». Cu autorizația Consistoriului arhidiecezan de *Lazar Trilșanu*, pototiere, asesor Consistorial. Prețul: Cor. 6.— (Let. 4.—). Se află de vânzare în toate librăriile române din Sibiu.

Trenuri la Băile dela Oena. Între Sibiu și Oena circulează următoarele trenuri:

Tr. 8418 pleacă din Sibiu la 8,20 a. m.

" 8405 " " " 2,00 p. m.

" 8411 " " " 4,02 " "

" 8472 sosește la " " 12,04 "

" 8406 " " " 3,37 "

" 8416 " " " 8,09 "

Pentru aceste trenuri sânt valabile biletele de vecinătate și biletele de tur-retur.

Dacă cineva voește a călători la Oena și înapoi cu trenul de *persoane*, este îndatorat a-și scoate bilet valabil pe distanța chilometrică 31—40 (bilet de carton), deoarece biletele de vecinătate și biletele tur-retur pentru tren de persoane nu sânt valabile.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann.

Directoare: D-na M. Scholtes.

Zilnic program interesant.

Inceputul la ora 8 1/2 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Scheviș.

Directoare: Dna Emil Toth.

Zilnic program interesant.

Inceputul la ora 8 1/2 seara.

Piatră fundamentală la azilul ucenicilor meseriași

Domnul general *Silviu de Herbay*, pătruns de marea importanță ce o are clasele meseriașilor pentru consolidarea românismului, dăruind Reunirii meseriașilor români sibieni considerabila sumă de 1000 cor., s'a adresat prezidentului ei, d-lui *Victor Tordășlanu*, cu următoarele șire:

«Iubite și mult stimate prietene!

De mult timp urmăresc cu viuă atențiune osteneala neobosită cu care ai creat, așezând în nimica, *societatea meseriașilor români*. Citind broșura: «*Agoniașea bănească a Reunirii sodailor români din Sibiu în timp de 20 ani*», m'am convins tot mai mult de necesitatea urgentă de a crește și pentru noi meseriași cu cunoștințe vaste și temeinice. Drept urmare, împreună cu soția, ne permitem a-ți transmite alăturat 1000 cor., pentru scopurile societății. *Întru amintirea regretaților și multu tabiților mei părinți, frați și surori.*

Mărturisesc sincer, că dacă aș dispune de mijloace mai mari, mi-ți fi exprimat dorința de a servi cu darul meu ce «*piatră fundamentală*» pentru un institut modern și perfect de creștere pentru ținerea noastră meseriașă. Așa însă la așepreții tale, în care mod aș putea folosi mai bine suma aceasta.

Asigurându-te etc.

Sibiu, 7 Mai 1919.

General *Silviu de Herbay*.

Cuim cea mai arzătoare lipsă ce o avem în cauza îngrijirii și creșterii ce se da generației tinere a meseriașilor noștri, ar fi *intemeierea unui Azil sau vetre pentru adăpostirea și aflarea necazurilor meseriașilor*. Reunirea primind cu sincere mulțumiri darul generos al domnului general de Herbay, cu suma de cor. 1000 a pus temei la «*Fondul familiei de Herbay pentru Azilul ucenicilor meseriași*».

Nu ne îndoiim, că prieteni cîși meseriașilor vor veni cu obolul lor în favorul acestui fond, chemat să umple un gol atât de simțit în viața filitorilor meseriaș români.

Nr. 381/1919.

(137) 1-3

Concurs

Conform rezoluțiunii Consistoriale Nr. 7587 Bis, din 29 Iulie 1907 pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasă II Costău, în protopresbiteratul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «*Telegrafu Român*».

Emolumentele sânt a treia parte din venitele preceșii fașionate în tab. B. pentru întregirea dela stat.

Concurenți au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și cu observarea prescrierilor a se prezenta poporul în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Orăștie, la 15 Aprilie 1919.

Nr. 187/1919. Vidi:

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domaș
protopop.

Nr. 590/1919

(140) 2-2

Anunț de licitare

Miercuri în 18 Iunie 1919 la ora 10 a. m. se vînda la licitare în localul subsemnatului Scaun orfanal (Sibiu, strada Măscărilor nr. 4, etaj I, ușa 8) imobilul din Laternageș 13.

Condițiile de licitare se pot vedea în orole oficioase (8—12 a. m.) la numitul oficiu.

Scaunul orfanal orășănesc în Sibiu.

Nr. 3689/1919 Plen.

(135) 3-3

Nr. 3433/1919 Plen.

(136) 3-3

Concurs

Pentru ocuparea unui post de referent extraordinar sistemizat din nou în temeiul conculțării sinodal Nr. 74/1916 p. 10 în senatul epitropesc al Consistoriului arhidiecezan se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sânt:

1. Salar fundamental 3200 corane.

2. Reluț de cvartir 300%, dela salariu fundamental.

3. Cvinvenii de câte 10%, dela salariu, conform pragmaticei de serviciu, după alți impuții în slujba bisericii, cari nu pot fi mai mult de 2 cvinvenii.

4. Adăusele de scumpete acordate funcționarilor pe timpul răboiului, cari fa 8000 cor.

Dela concurenți se cere, să fie bărbați apți și destoinici de a conduce referada financiară a unei părți însemnate din resortul senatului epitropesc, dovădind aceasta prin documente demne de crezămint. — Preferenți vor fi cei cu praxă de contabilitate.

Cel numit va avea să ocupe postul cel mai târziu la 1 Iulie.

Sibiu, din ședința plenară a Consistoriului arhidiecezan, ținută la 6/19 Mai 1919.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,

vicar arhiepiscopesc.

Dr. Octavian Costea m. p.,

secretar consistorial.

Concurs

În temeiul dispozițiilor cuprinse în șul 27 al Regulamentului pentru afaceri interne ale Consistoriului arhidiecezan și șul 17 din Pragmatica de serviciu, pentru ocuparea postului de oficial, clasă II-a, la exactorat, se publică concurs.

Emolumentele sânt:

1. 2200 cor. salar fundamental.

2. 10%, cvinvenela dela salariu fundamental după alți îndeplinți în serviciul bisericii, din cari se pot comuta numai 10 ani.

3. 30%, bani de cvartir.

4. Adăusele de scumpete acordate funcționarilor consistoriali, pe timpul răboiului, cari fa 7000 cor.

Petițiile de concurs sânt a se adresa Consistoriului arhidiecezan, în termen de 30 zile dela prima publicare în «*Telegrafu Român*», însoțite de extras din matricula botezăților, testimoniu de maritate și alte documente recomandatoare, din cari să fie evidentă destoinicia petentului.

Intre condiții egale, absolvenții de cursurile teologice, respective proții vor fi preferați.

Sibiu, din ședința plenară a Consistoriului arhidiecezan, ținută la 6/19 Mai 1919.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,

vicar arhiepiscopesc.

Dr. Octavian Costea m. p.,

secretar consistorial.

Conducător la librăria arhidiecezană

La librăria arhidiecezană un conducător poate fi acuzat imediat. Dotațiunea după acord. Reflectanții au a se adresa Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane din Sibiu.

La acest post pot reflecta și proții sau învătători cărora le-ar conveni această ocupațiune.

Sibiu, din ședința comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane, ținută la 20 Mai 1919.

(138) 2-3

Comisiunea administrativă a tipografiei arhidiecezane.

Nr. 381/1919.

(137) 1-3

Concurs

Conform rezoluțiunii Consistoriale Nr. 7587 Bis, din 29 Iulie 1907 pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasă II Costău, în protopresbiteratul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «*Telegrafu Român*».

Emolumentele sânt a treia parte din venitele preceșii fașionate în tab. B. pentru întregirea dela stat.

Concurenți au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și cu observarea prescrierilor a se prezenta poporul în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Orăștie, la 15 Aprilie 1919.

Nr. 187/1919. Vidi:

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domaș
protopop.

Nr. 590/1919

(140) 2-2

Anunț de licitare

Miercuri în 18 Iunie 1919 la ora 10 a. m. se vînda la licitare în localul subsemnatului Scaun orfanal (Sibiu, strada Măscărilor nr. 4, etaj I, ușa 8) imobilul din Laternageș 13.

Condițiile de licitare se pot vedea în orole oficioase (8—12 a. m.) la numitul oficiu.

Scaunul orfanal orășănesc în Sibiu.

Mersul trenurilor de persoane în stația Sibiu.

Valabili dela 12 Mai a. c.

Trenul		Piașcă		Când?	
Nr.	Felul	Unde?		Timpu	Oră min.
8401	mixt	Coppa-mică	-----	dim.	6-20
9024*	»	Agenta-Sighișoara	-----	»	7-43
5801	de jurn.	Vinț	-----	»	8-00
5912	»	Făgăraș-Brasov-București	-----	d. s.	8-47
8411	»	Coppa-mică	-----	d. s.	4-02
5916*	»	Făgăraș trea local	-----	»	4-55
8411 II	de jurn.	Coppa-mică, Oradea-mare	-----	seara	8-00
5104*	mixt	Turau-roșu-Călneni-Petra-OH	-----	»	11-00

* Numai în stații Lunta, Mercuriu și Vințosa piașcă.

Trenul		Sosește		Când?	
Nr.	felul	Din ce direcție?		Timpu	Oră min.
5915	mixt	Făgăraș	-----	dim. s. a.	7-29
8402	de jurn.	Oradea-mare	-----	»	8-42
6103*	mixt	Petra-OH-Călneni-Turau-roșu	-----	»	10-30
8404	de jurn.	Coppa-mică	-----	»	11-35
5911	mixt	București-Brasov-Făgăraș	-----	d. s.	12-23
9023*	»	Sighișoara-Agenta	-----	seara	7-00
5804	de jurn.	Vinț	-----	»	7-30
8412	mixt	Coppa-mică	-----	»	10-05

* Sosește numai în stații Marfa, Jola și Săbăntza.

Nr. 87/1919.

(122) 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II *Coru-Băcăniș*, se eșcrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia «*Telegrafu Român*».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fașionate în coala B. pentru congru, cu restricțiunea din ș. 25 al Regulamentului pentru parohii.

Cererile de concurs se vor înainta la subsemnatul oficiu protopopesc în termenul deschis, iar aspiranții se vor prezenta în comună — cu știrea protopopului — spre a face cunoștință cu poporul.

Geo oagiu, la 4 Aprilie n. 1919.

Oficiul protopopesc al tractului Geo oagiu în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioan Popovici
protopop.

La «Librăria arhidiecezană» din Sibiu se află de vânzare

Brazde în ogorul lui Hristos

de
Dr. Ștefan Cioroianu.

Prețul unui exemplar 6 Coroane, plus portu postal recomandat 1 Cor.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Despre caritatea creștinească.

Trei predici

de
Abatele Metodi Zavoral.

Prețul: 30 fișeri plus 10 fișeri portu.
Se vinde pentru scopuri culturale-filanthropice.

In editura «Librăriei arhidiecezane» din Sibiu a apărut și se află de vânzare

Apostolul

care cuprinde

Faptele și epistolele Sfinților Apostoli.

Tipărit în zilele Preainaltății împărat și Rege Carol al IV-lea, ca binecuvântarea înalt Preasfințitului Domn Vasile, Arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Mitropolit al Românilor de religie greco-orientală din Ungaria și Transilvania, conștient înim de stat al Măreșății Sale ces. și reg.

Prețul unui exemplar:

Legătură simplă K 15—, plus portu postal K 3—
Legătură imitație de piele K 20—, plus portu postal K 3—.

Revânzătorilor li se dă 10%, rabat.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu se află de vânzare:

Semințe din agrul lui Cristos

cuvântări bisericești pe toate Duminicile și sărbătorile de peste an, precum și la casuale bisericești, publice și private

de

Zacharia Bolu, fost asesor consist., etc.

Tomul I: Cuvântări la Duminicile de peste an.
Tomul II: Cuvântări la prezentele și sărbătorile de peste an, precum și la casuale bisericești.

Tomul III: Cuvântări bisericești la înmormântări, paraziato și alte festivități funebreale. Adăuga de texturi, biblice pentru cuvântări funebreale.

Cuvântări funebreale și memoriale.

Prețul: de fiecare tom 3 Coroane plus portu postal 3 Coroane.

Piese muzicale de Tib. Brediceanu

Dolne și cântece românești pe teme populare.

(Canto și piano)

Caiet I (ediția a doua).

Foșie verde, foi de suc.
Cântă puil ecucul.
Spune, măndru, adevărat.
Val, bădiță, dragi ne-avem.
Bădăror departior.
Cine m'arede clădind.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne luna 'n nor.

Caiet II (ediția a doua).

Șii tu, bade, ce m-al spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năclii, ce m'are, m'are.
Floare fii, floare trecui.
Cântece haiducece I.
Dăpă ochi ca murele.
Trageți voi boi.
Cine n'are dor pe vale.

Caiet III.

Pășărică mușă-și cubul.
Leagăna-le frunzișii.
Tuturora din valea sacii.
Cântece haiducece II.
Ce voi, bade, sîrziur.
Tu te duci, bade, sîrcece.
Foșie verde, foșie lată.
Pe unde umbliă dorul.

Caiet IV.

Pe sub flori mă legăna.
Foșie verde, pup de erin.
Sus în vârful dealului.
Măndro, de dragostea noastră.

Când treci, bade, pe la noi.
Frună verde, frunzișii.
Auzi, măndro, cucu-și cântă.
S'a dus cucul de p'acii.

Caiet V.

Nou! Mai Timișe, apă rece.
De când, bade, tu te-ai dus.
Floricele de pe apă.
Cântece haiducece III.

Bade, după dumneaș.
Cucule cu peană sură.
Toată lumea-i dîntur' steam.
Cite flori sînt pe pămînt.

Nou!

Jocuri românești pe teme populare.

(Pano solo)

Caiet I (ediția a doua).

De dot (Lugojana) I.
Măzărca.
Ardeleana (ca în Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brău I.
Hora (ca în Banat) I.
Ardeleana (ca în Banat) II.

Caiet II (ediția a doua).

Ardeleana (ca în Banat) III.
Pe picior II.
Ardeleana II.
Tarișna.
Învărtita I.
De dot II.
Ardeleana III.
Brău II.

Caiet III (ediția a doua).

Brău III.
Ardeleana (ca în Banat) IV.
Hajegană.
Învărtita II.
De dot III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Brău IV.
Ardeleana (ca în Banat) V.

Caiet IV.

Ardeleana V.
Brău (Danșu) VI.
Ardeleana (ca în Banat) VI.
Din Maramuruș.

Caiet V.

Învărtita IV.
Ardeleana (ca în Banat) VII.
Ardeleana VII.
Brău VIII.

Nou!

Hora (ca în Banat) II.
Învărtita III.
Brău V.
Pe picior IV.
Hora III (a fetelor).
Ardeleana VI.
De dot III.
Brău VII.

Nou!

Prețul unui caiet Cor. 20—

La șezătoare.

Icoană din popor (1 act cu un preludiv). Text de C. Sandu-Aldea și I. Borcia.

Cuprinsul:

Preludiv și cor.

Nr. 1. Dolna lui Sorin.
" 2. Măndruță cu ochii verzi.
" 3. Cântece din bătrâni.

Nr. 4. A înf Moș Maril.
" 5. Melodram.
" 6. Cântece Ilene.
" 7. De masă.
" 8. Senă.

Nr. 9. Cântece haiducece.
" 9a. Solo de flaut.
" 10. Brău.
" 11. Duet.
" 12. Învărtita și cor.

Partitura pentru canto și piano Cor. 32—

Rândunica, vals (ediția a doua)	—	—	—	Lei 5—
Vioarete, vals (ediția a doua)	—	—	—	5—
Aurora, vals	—	—	—	5—
Quadrille, pe motive românești	—	—	—	5—
Preludiv Hora din «Sera stinografică» (ediția a doua)	—	—	—	5—
Hora (Do minor — Cis moll) (ediția a doua)	—	—	—	4—
Hora (Re ♯ major — Des dur)	—	—	—	4—
Nou! Hora (La ♯ major — As dur)	—	—	—	4—

Piese epușate au apărut în ediții noi. De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general: **LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ Sibiu.**

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu, se află de vânzare

Dr. Petru Șpan

conferență cetită la congresul învățătorilor
: rilor gr.-or. români din Biharia :
de
Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus portu postal 6 fil.

Casa dela Jerihon

omili și cuvântări bisericești
de

Dr. Ioan Broșu.

Prețul: Cor. 7 + portu recom. 50 fil.